

Barcelona

«Volem tornar a casa nostra»

José Juan Galve, provincial dels mercedaris

Carme Munté

El 10 d'agost del 1218 sant Pere Nolasc va fundar a Barcelona l'orde de la Mare de Déu de la Mercè per a la redempció dels captius, amb la participació del rei Jaume I i davant del bisbe de la ciutat, Berenguer de Palou. El proper any, per tant, els mercedaris celebren 800 anys d'història. Per conèixer l'obra que els mercedaris fan a Catalunya hem xerrat amb José Juan Galve, actual provincial de la província mercedària d'Aragó i president de la Fundació Obra Mercedària.

Com viuen la propera celebració de 800 anys d'història de l'orde de la Mercè?

Els 800 anys són una acció de gràcies a Déu perquè la Mercè continua present treballant amb il·lusió. Ens considerem supervivents, perquè si mirem la història veiem que hem estat a punt de desaparèixer molts cops. No obstant això, som aquí, gent nova, temps diferents, però amb el mateix esperit. Sens dubte, hi ha una part humana, que som nosaltres, i una altra que correspon a la nostra fundadora, la Mare de Déu de la Mercè.

L'orde va néixer a Barcelona. Continuen demanant que els sigui tornada la basílica de la Mercè?

Barcelona és la nostra seu, el nostre bressol, per això mai no deixem de demanar a l'arquebisbe corresponent poder tornar a casa nostra, la basílica de la Mercè. No ens cansarem de demanar-la, no perquè sigui una església especial o un barri espectacular, sinó perquè és casa nostra i volem tornar a les nostres arrels. Amb motiu dels 800 anys, el vicari general i els provincials li van enviar una carta al cardenal Joan Josep Omella. N'estem esperant la resposta.

L'orde va ser fundat amb la finalitat d'alliberar els cristians captius dels musulmans i la pirateria del Mediterrani. Com s'adapten als nous temps?

El món de la captivitat no ha canviat tant. De fet, tornem a l'esclavatge i a l'explotació del germà pel germà. Hem avançat poc. Les cadenes continuen existint, n'hi ha de mentals però també de físiques. La Mercè encara té molt a dir avui dia. El missatge de llibertat i dignitat humana continua essent tan vàlid avui com fa dos mil anys, potser més, perquè som en un món enrevessat, en un canvi d'època, en una societat on tot es confon, res no és autèntic, ho posem tot en dubte. Però la gent no podem viure en l'aire, necessitem algun agafador que ens doni certa seguretat. Actualment, treballem sobretot en el món de les presons i amb parròquies en barris amb dificultats.

José Juan Galve amb membres de la comunitat de Moçambic.

Donant la comunió als ancians de la Llar Mercedària de Veneçuela.

Quina és la feina que es fa a la presó?

El pare mercedari Bienvenido Lahoz va ser qui va remodelar tota la concepció del treball a presons. Gràcies a ell es pren consciència que no és qüestió que hi hagi un capellà a la presó, sinó una capellania. Llavors, la presó funciona com una parròquia, i el responsable (pot ser sacerdot, religiós, religiosa, laic) coordina un grup de voluntaris. A Catalunya som presents a les presons de Ponent, Can

Brians, Trinitat i Wad-Ras. Comptem amb uns 200 voluntaris que col·laboren amb els capellans en la preparació de l'Eucaristia, la catequesi, tallers... Nosaltres no som una ONG, som la presència de l'Església a la presó. El voluntariat que entra en una presó ho fa en nom de la diòcesi corresponent. Sempre es pivota al voltant de dos objectius fonamentals: humanitzar i evangelitzar el món de la presó.

Com canvia el món de la presó amb la presència del capellà i la

capellania?

Presons que eren pràcticament inhabitables canvien radicalment quan entren el capellà, l'educador i tots els voluntaris. El capellà, a la presó, és intocable, té més força moral que el director. El món de la presó és dur però la tasca que s'hi fa és molt gran. Totes les activitats que organitzem tenen com a objectiu treure la gent dels patis.

Per què?

Perquè el pati porta problemes: baralles, consum de droga, males influències. El pati és un món mort. Tota la porqueria social és a la presó. Tenim ionquis, alcohòlics, malalts mentals, persones maltractades i abusades des de petites, i que ara han esdevingut maltractadores i abusadores. La presó són les escombraries socials.

Quina és la feina que es fa en els pisos de reinserció?

Hi ha gent que quan surt de la presó no té família o ningú no vol saber-ne res. El primer pis de reinserció per a presos que es va fundar no només a Catalunya, a Espanya, sinó arreu del món és la Llar Mercedaris, a Barcelona, per a gent que surt de permís. Més recentment, hem obert un altre pis a Sant Feliu de Llobregat. Són un pont per connectar els presos amb la societat.

Quina tasca de cooperació fan?

Som presents a Sud-amèrica i Àfrica, on impulsem centres nutricionals, escoles, llars d'acollida i rehabilitació...

Barcelona

«Queremos volver a nuestra casa»

José Juan Galve, provincial de los mercedarios

Carme Munté

El 10 de agosto de 1218 san Pedro Nolasco fundó en Barcelona la orden de la Virgen de la Merced para la redención de los cautivos, con la participación del rey Jaime I y ante el obispo de la ciudad, Berenguer de Palou. El año próximo, por tanto, los mercedarios celebran 800 años de historia. Para conocer la obra que los mercedarios realizan en Cataluña hemos conversado con José Juan Galve, actual provincial de la provincia mercedaria de Aragón y presidente de la Fundación Obra Mercedaria.

¿Cómo viven la próxima celebración de 800 años de historia de la orden de la Merced?

Los 800 años son una acción de gracias a Dios porque la Merced sigue presente trabajando con ilusión. Nos consideramos supervivientes, porque si miramos la historia vemos que hemos estado a punto de desaparecer muchas veces. Y sin embargo, aquí seguimos, gente nueva, tiempos diferentes, pero con el mismo espíritu. Sin duda, hay una parte humana, que somos nosotros, y otra que corresponde a nuestra fundadora, la Virgen de la Merced.

La orden nació en Barcelona. ¿Siguen pidiendo que les sea devuelta la basílica de la Merced?

Barcelona es nuestra sede, nuestra cuna, por eso no dejamos nunca de pedir al arzobispo correspondiente poder volver a nuestra casa, la basílica de la Merced. No nos cansaremos de pedirla, no porque sea una iglesia especial o un barrio espectacular, sino porque es nuestro hogar y queremos volver a nuestras raíces. Con motivo de los 800 años, el vicario general y los provinciales le mandaron una carta al cardenal Juan José Omella. Estamos esperando su respuesta.

La orden fue fundada con el fin de liberar a los cristianos cautivos de los musulmanes y la piratería del Mediterráneo. ¿Cómo se adaptan a los nuevos tiempos?

El mundo de la cautividad no ha cambiado tanto. De hecho, estamos volviendo a la esclavitud y a la explotación del hermano por el hermano. Qué poco hemos avanzado. Las cadenas siguen existiendo, las hay mentales pero también físicas. La Merced todavía tiene mucho que decir hoy en día. El mensaje de libertad y dignidad humana sigue siendo tan válido hoy como hace dos mil años, quizá más, porque estamos en un mundo revuelto, en un cambio de época, en una sociedad donde todo se confunde, nada es auténtico, lo ponemos todo en duda. Pero la gente no podemos vivir en el aire, necesitamos algún agarradero que nos dé cierta seguridad. Actualmente, trabajamos sobre todo en el mundo de las prisiones y con parroquias en barrios con dificultades.

¿Cuál es el trabajo que se realiza

José Juan Galve con miembros de la comunidad de Mozambique.

Dando la comunión a los ancianos del Hogar Mercedario de Venezuela.

en la prisión?

El padre mercedario Bienvenido Lahoz fue el que remodeló toda la concepción del trabajo en prisiones. Gracias a él se toma conciencia de que no es cuestión de que haya un capellán en la cárcel, sino una capellanía. Entonces, la cárcel funciona como una parroquia, y el responsable (puede ser sacerdote, religioso, religiosa, laico) coordina a un grupo de voluntarios. En Cataluña estamos presentes en las cárceles de Ponent, Can Brians, Trinitat y Wad-Ras. Contamos con unos 200 voluntarios

que colaboran con los capellanes en la preparación de la Eucaristía, la catequesis, talleres... Nosotros no somos una ONG, somos la presencia de la Iglesia en la prisión. El voluntariado que entra en una prisión lo hace en nombre de la diócesis correspondiente. Siempre se pivota alrededor de dos objetivos fundamentales: humanizar y evangelizar el mundo de la prisión.

¿Cómo cambia el mundo de la prisión con la presencia del capellán y la capellanía?

Prisiones que eran prácticamente

inhabitables cambian radicalmente cuando entran el capellán, el educador y todos los voluntarios. El capellán, en la prisión, es intocable, tiene más fuerza moral que el director. El mundo de la prisión es duro pero la labor que se hace es muy grande. Todas las actividades que organizamos tienen como objetivo sacar a la gente de los patios.

¿Por qué?

Porque el patio trae problemas: peleas, consumo de droga, malas influencias. El patio es un mundo muerto. Toda la porquería social está en la prisión. Tenemos yonquis, alcohólicos, enfermos mentales, personas maltratadas y abusadas de pequeñas, y que ahora se han convertido a su vez en maltratadoras y abusadoras. La prisión es la basura social.

¿Cuál es el trabajo que se realiza en los pisos de reinserción?

Hay gente que cuando sale de la cárcel no tiene familia o nadie quiere saber nada de él. El primer piso de reinserción para presos que se fundó no solo en Cataluña, España, sino en el mundo entero es el Hogar Mercedarios, en Barcelona, para gente que sale de permiso. Más recientemente, hemos abierto otro piso en Sant Feliu de Llobregat. Son un puente para conectar a los presos con la sociedad.

¿Qué labor de cooperación realizan?

Estamos presentes en Suramérica y África, donde impulsamos centros nutricionales, escuelas, hogares de acogida y rehabilitación...